

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérbázis)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 106. 1944. május 11 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Előítélet nélkül

Vitéz dr. Bessenyei Lajos debreceni főispán vasárnap a Tűzharcos Szövetségben történt üdvözlése alkalmából mondott beszédében van egy része, melyet érdemes visszatérni, melyet érdemes kiemelni a többi kijelentések sorából.

Igy hangzott Bessenyei főispán kijelentése, melyet idézni kívánunk:

„Hivatalba lépésem első napján levélben közölte valaki velem, hogy egyik magasrangú városi tisztviselő jelentette ki, amikor kinevezésemről értesült: Jól bevásárolt a város ezzel a főispánnal. Hiszen ez egy iparoscsaládból származó ember, aki foltos ruhában járt tanítani gimnáziumi tanár korában, aki ellentéte volt Baltazár püspöknek. Tehát azt kifogásolta, hogy alacsony származású vagyok, szegény vagyok és ki merem mondani véleményemet, én pedig kedves bajtársaim büszke vagyok arra, hogy iparos szülőktől származom. Ha Magyarország vezető férfiai közül félre kellene állítani azokat, akik alacsony sorsból származnak, akkor nagyon kevesen maradnának.

Túl vagyunk azon a koron, amikor azt nézték a főispáni kinevezésnél, ki a báró, ki a gróf. Elég liba volt hogy volt olyan korszak amikor ezeket predesztináltak erre az állásra. Hát igenis, én iparos szülőktől származom és a húszas évek elején bizony foltos ruhában jártam tanítani.

Mi most elhagyjuk eme kijelentések politikai vonatkozásait. Nem a multat akarjuk most felegetni, hanem leszámolni olyan előítéletekkel, mely régi átka a magyar életnek. Azzal az előítélettel, mely oly kedvteliséssel szereti felegetni mások származását, mely nem a rátermetiséget, a tehetséget, a tudást tekinti, hanem azt, hogy valamely magasabb állás betöltője „magasabb” körökből származik-e. És jaj, ha ennek ellenkezőjét érejtük ki, akkor mindjárt megvan a kifogás, dolgozik az előítélet, nincs meg a bizalom.

E hasábonok számtalanszor szót emelünk az ilyen társadalmi előítéletek ellen és súlyos hibának tartottuk, hogy bizony a multban egy-egy fontos pozíció és magasabb állás betöltésénél elsősorban származás jött számításba. A gróf és báró mindenre jó volt, de a népi származású ember, ha százszoros, ezerszeres tehetséggel is rendelkezett, már nemigen felelt meg, legalább az állagemberek szemében.

Az az irányzat, mely az ősi magyar földön új életet hirdet, bizonyára gyökereken kigyógyítja a magyar társadalmat az ilyen betegségekből. Örülünk annak, hogy szűkebb hazánkban, Debrecenben Bessenyei főispán a maga részéről indítást ad erre és mindjárt a maga személyében nyíltan szembenéz a kártékony előítéletekkel.

Vitéz Bessenyei joggal büszke lehet arra, hogy iparos szülőktől származik. A debreceni tisztas ipari művelői megbecsülést és tisztel-

Kettős halálos ítéletet hozott tegnap este a statáriális bíróság Feloszlatták a társadalombiztosító intézetek önkormányzatát

Szerdán délelőtt ellenséges repülőgépek átrepültek az ország légterén

Saját és szövetséges vadászok több helyen szétszórták azokat -- Csak egyes bombák ledobásáról érkezett jelentés -- Súlyos harcok a szebasztopoli hídfőnél -- Szebasztopol város romjainak kiürítése -- Jassynál és a Moldova völgyében meghiúsultak a szovjet támadásai

STETTINIUS MULT HETI LONDONI MISSZIÓJÁNAK TELJES MEGHIUSULÁSA még most is igen élénken foglalkoztatja a semleges országok vezető sajtóorgánumait. A lapok a közösen kiadott kommuniké szövegében kiemelik, hogy a Stettinius-féle tárgyalásoknak csupán ideiglenes és informatív jellegük volt s így a fennálló nehézségek megoldását még meg sem kísérelték. Ez egyébként a kommuniké egyik másik mondatából is félreérthetetlenül kitűnik, amlyben arról van szó, hogy „nagyobb számban közös érdekekről” tárgyaltak. Stettinius utazásának eredménye tehát valóban nagyon gyenge lehet, ha még a szokásos propaganda frázisalkalmazást sem tudták elhatározni, hogy t. i. „a nézetek teljes azonossága” fennforogt volna. Ez az eredmény semmiképpen sem áll összhangban azzal a propagandával, amely szerint Stettinius tárgyalásainak a legnagyobb jelentőséget kellett volna tulajdonítani.

A tárgyalások eredménytelensége arra vezethető vissza, hogy a számos brit-amerikai érdekeltekben kívül itt csak a támaszpontok kérdésére, az olajra, a légi közlekedésre, a flottaállományra és exportpolitikára akarunk utalni.

AZ ANGOLSZÁSZ TABORBAN TELJES TANACSTALANSÁG URALKODIK A SZOVJET SZÁNDÉKAIT ILLETŐEN. A külpolitikai kezdeményezés az utóbbi hetekben újszólóan napról napra mindjobban a szovjet kezébe megy át és az angolszász államférfiak egyáltalán nincsenek abban a helyzetben, hogy homályos nyilat-

kozatokkal, vagy a fennhangon hirdetett túlzott ígéretekkel az egyensúlyt helyreállítsák. A legutolsó napokban újabb jelentős lépés történt ezen a téren a szovjet részről, amikor Moszkva hivatalosan bejelentette az európai bizottságnál, hogy szovjet csapatok is óhajtanak norvég földre lépni. Az angolszász kormányok még meg sem kísérelték a tiltakozást, bár nem nagyon érthető, hogy milyen okoknál fogva áll a szovjet jogában Norvégiában is lábatvetni. Ezt az északi országot ugyanis meg a legjobban akarattal sem lehet a szovjet öleletéhez számítani, sőt Moszkva még történelmi és gazdasági okokból sem tarthat igényt Norvégiára.

A SZÖVETSÉGESEKNEK A HÁBORÚ MOSTANI SZAKÁBAN AZONBAN NEM NAGYON SZÁMIT A JOG, hanem inkább az erő és ez az erő pillanatnyilag túlsúlyos a Szovjet-Új oldalán van. Moszkva tehát kihasználja a számára előnyös helyzetet s az adott körülmények között annyit ragad meg, amennyit csak tud. Míg Moszkvában tehát a szó legisztaabb értelmében realpolitikát üznek, addig Washingtonban és Londonban arról tanácskoznak, hogy ragaszkodjanak-e továbbra is a feltétel nélküli megadás elvéhez? A washingtoni sajtóterkezetben ugyanis megkérdőzték Hullt, van-e megjelzése azokra a londoni hírekre, amelyek szerint az Egyesült Államok és Nagy-Britannia fontolgatják a feltétlen megadás formulájának felülvizsgálását. Hull azt válaszolta, hogy nem bucsátkozik bele abba a kérdésbe, míg nem

tudja, hogy a vezérkar s a vele együttműködő tényezők a jövőt illetően mit forgatna fejükben. Alig lehetne kifejezőbb példát találni arra a különbségre, ami mentálisan és felfogásban a Szovjet-Új és az angolszászok között fennáll. Európa e helyzet láttára valóban nem tehet mást, mint minden erejét megdönthetetlen egységben egyesítve szembeszáll a szovjet veszéllyel. Megvédi ezt a kontinent, mert most főbb mint nyílvánvaló, hogy rajtunk, európaiakon kívül senkinek fogja megvédeni sem idealisztikus, sem gazdasági okokból, ha meg akarunk maradni és meg akarjuk menteni mindazt, amit világszerte európai kultúra és kereszténység gyanánt ismernek, akkor csak a legvégsőig kiállás segíthet.

A HARCTEREKEN A SZEBASZTOPOLI HÍDFŐ KIVÉTELEVEL SEHOLSEM KERÜLT SOR NAGYOB HARC CSELEKMÉNYEKRE. Ez egyaránt áll az olaszországi, valamint a keleti harcok terén. Míg azonban az olaszországi harcok a szokásos keretek között mozgó kétoldali rohamcsapat és tüzérségi tevékenység nem vall arra, mintha itt a közeljövőben nagyszabású kezdeményezésekkel kellene számolni, német katonai körök véleménye szerint a keleti arcvonalon bármelyik pillanatban megindulhat az új szovjet offenzíva.

A BERLINI INTERINF JELENTÉS ADOTT KI A SZEBASZTOPOLI KIÜRÍTÉSROL. A Krim-félszigeten alig néhány német és román hadosztály lekötött legalább két teljesen felszerelt szovjet had-

sereget, egy tüzérségi páncélos hadtest több mint ezer ágrúval több páncélos hadtestet és sok csatarepülőgépet teljesén át és fél héten át. Ezzel a hadvezetőség részéről a neki kiszabott feladatot, hogy ezeknek a szovjet erők a szovjet déli nagy támadó műveletére talán döntő bekapcsolódását megakadályozzák, egyedülálló módon megoldotta s ezt a célt teljes mértékben elérték. Ezeknek a hadműveleteknek előkészítéséből és keresztfelviteléből, amelyet mint ma már meg lehet mondani, régóta meghatározott terv szerint bonyolítottak le, napról napra világosan kitűnt, hogy a Krim-félsziget védelmében milyen feladatot szántak. Azt, hogy a számszerint és fegyverkezéssel sokszorosan fölényben levő bolsevista erőkkel szembe helytállással bizonytalanságban tartásuk a szovjet főparancsnokságot egészen az utolsó pillanatig a német hadvezetőség valódi szándékai tekintetében. Ez is olyan mértékben sikerült, ahogyan a kölcsönös erőviszonyokra való tekintettel lehet várni. A szovjet főparancsnokság ilyenformán kénytelen volt ahelyett, hogy szabadabbá válnak volna tetemes erők, mindig újabb nehéz és igen nehéz tüzérségi köteleket, páncélosokat és csatarepülőket, mind pedig a szövetséges veszteségek miatt gyalogsági köteleket harcba vetni, amíg azután három hét multával végre megkezdhetette az általános támadást. Ez alatt azonban a német hadvezetőség azoknak a csapatoknak visszaszállítása mellett, amelyeket nem kellett a kiürítési műveletek fedezésére felhasz-

ni szereztek maguknak minden időben. A gazdátársadalom mellett a debreceni iparoság emelte Debrecen a nagy virágzó városok sorába és tartotta meg a századok vérzivatarai közepette. A debreceni iparos származás nem szegény, hanem dicsőség.

Es nem elegendő az, ha valaki szegényen kezdte, ha foltos ruhában járt tanítani, ha küzködött az étellel. Az nem az illetőre vet árnyat, hanem az akkori viszonyokra, hogy a kultúra munkásainak csak foltos ruha jutott. Ha valaki a mult súlyos esztétikus viszonyai között mégis felvitte, az

valóban csak a maga átlagantuli erejének, képességeinek köszönhetette. És hogy ilyenek voltak és vannak szép számmal, az megint a magyar népi erő hatékonyságát és kitartó voltát bizonyítja.

A foltos ruha, amely tisztességet, becsületességet, jutást és képességet takar, semmissétre sem szegény, még kevésbé bűn, hanem olyasvalami, ami viselője iránt tiszteletet ébreszt.

Ha új életet hirdetünk a magyar földön, akkor szakítsunk a származás előítéletével. Igenis a friss népi erőket kell teljes jogaiba juttatni és egy állás betöltésénél

elsősorban azt nézni, hogy az illető megfelel-e a követelményeknek. Legyen értékmérő a tehetség, tudás és kötelesség teljesítés. Százszoros jelentősége van ennek a mai súlyos időkben, mikor a haza iránti szolgálat kötelezettsége nem nézi azt, hogy ki milyen hősiességben született és milyen ruhában járt.

Jól tette vitéz Bessenyei főispán, hogy nyíltan és taláiban rámutatott a társadalmi életünk egyik ferdeségére. Szemből kell néznünk minden problémával és meg kell látnunk olyan kérdéseket is, melyekről ma még kevés-

szó esik, melyeknek tisztázása azonban szintén hozzájárul a magyar élet harmónikusabbá tételéhez.

Az osztálytalan társadalom teremtését hangoztatják illetékesek. Ennek a célnak eléréséhez az új akkor lesz nyitva, ha végleg le-
döntjük a társadalmi előítéleteket és válaszfalakat, melyek alacsony és magasabbrendű származásból bonájából emelkednek.

TOKES FOTO
FOTOKÓPIÁT KÉSZÍT

nálni, elszállította a német csapatokkal együtt a visszavonuló lakosságot, úgyszintén a mozgó hadianyagot és készleteket is elő-

Hivatalos jelentés ellenséges gépek berepüléséről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Május 10-én a délelőtti órákban ellenséges gépek az ország délnyugati határában több útvonalon és több hullámban beléptek északnyugati irányban átrepülve az ország légi terét. A visszarepülés kisebb kötélekkel azonos útvonalon jör-

készítettek és keresztülvitték apró részletekig minden hadifőteossági berendezés elpusztítását

tént. Saját és szövetséges vadászok az ellenséges kötélekkel érintkezésbe kerültek, azokat több helyen szétszórták. A légvédelmi tűzrészeg hatásosan tüzelt. Csak egyes bombák ledobásáról érkezett jelentés.

Német hadijelentés

Berlin, május 10. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának, a véderő főparancsnoksága közli:

A Szabasztopolai hídfőnél német és román csapatok továbbra is súlyos harcokban állanak az előrenyomuló bolsevistákkal. Elszakadó mozdulataink során Szabasztopol város romjait kiirtottuk. Csatarepülőgépek a keddi nap folyamán megsemmisítettek 30 szovjet páncélost. Légi harcokban és a légvédelmi tűzrészeg találataival lelőtünk 19 ellenséges gépet.

Jassy térségében, a Szerethől keletre és a Moldva nyugati partján megütköztek a bolsevisták helyi támadásai.

Győr német harcú repülőgépek Murmanskól északra megsemmisítettek három szovjet gyorsaszdót, valamint összesen 2600 főnyi személyzetű két kereskedelmi hajót. Fent északon német támasz-

pontok elleni támadások során a bolsevisták 19 repülőgépet vesz-

tek. Az olaszországi déli arevonalon visszavertünk több ellenséges előretörést. Rohamesapatok felrobantottak sok ellenséges harci állást. Harei repülőgépek jó eredménnyel támadták a neitunoi hídfőnél hajócélpontokat. Súlyos tállalat ért összesen 5000 tonnányi két szállítóhajót, két nagyobb partraszállító járművet és egy rombolót. Valószínű, hogy e hajók egy része megsemmisült.

Az ellenség kedden a megszállt nyugati vidékek helységei ellen, valamint Luxemburg és Saarbrücken térségében végrehajtott támadásai során 19 repülőgépet veszített. Egyes angol repülőgépek a szierrada virradó éjszakán bombákat dobtak Berlin város területére. (MTI)

A Kárpátok előterében a magyar csapatok megjavították állásaikat

Berlin, május 10. Az Interinf jelenti a keleti arevonali harcokról: Az alsó Dnyeszternél a harcok gyengyobb bolsevista erők helyi előnyomulására korlátozódtak. Ezt a támadást a német haderők visszaverték. A Kárpátok előteré-

ben a magyar csapatok megjavították állásaikat. Követői dél-nyugatra járőrészatározásokat jelentenek. A középső arevonalszakaszon csak Vitebszktől észak-nyugatra került sor helyi jellegű harcokra. (MTI)

A háztulajdonosok kérése az óvóhelyek készítésével kapcsolatban

A Debreceni Háztulajdonosok egyesülete vitáz Hajnal István elnök és Pethő Lajos titkár részvételével elnöki értekezletet tartott, melynek egyetlen tárgya a legáltalános háztulajdonosok értekezletének kérelme kapcsán felmerült problémák tárgyalása volt.

Vitéz Hajnal István elnök előterjesztése kapcsán az értekezlet leszögezte, hogy a háztulajdonosok teljes mértékben átérzik az idők komolyságát és mint ahogy az elmúlt évek alatt nem volt még egyetlen társadalmi réteg, amely annyi áldozatot hozott volna, mint éppen a háztulajdonosok, ezáltal is készek a legéhségig menő áldozathozásra amikor magyar véreink életé nek óvásáról van szó. Azonban kérik az illetékeseket, a háztulajdonosok építési költségei kapcsolatban legyenek tekintettel a háztulajdonosok teherbíróképességére is.

Felmerült az értekezlet során az a kívánság, hogy miután az óvóhelyek létesítéséhez szükséges megfelelő nagyszámú szakember nincsen, illetve nemzeti szempontból a mai időkben fontosabb üzemeknek van elfoglalva a futóárok építéséhez rendeljék ki a közérdekű munkaszolgálatosokat.

Pethő Lajos titkár indítványozta, hogy a fővárosi példának okára Debrecenben a lakóházak belső ablakszárnyait a nyári hónapokra szereljék le s biztos helyen, pincékben helyez- zék el, nehogy légitámadás során tönkremenjenek. A nemzetgazdasági szempontból rendkívül figyelemre méltó javaslatot egyhangúlag elfogadta az értekezlet.

Ezután egyhangúlag egyhangú határozattal elfogadták, hogy a debreceni háztulajdonosok egyesülete kérelmére fordul dr. ritöz Bessenyei Lajos, Debrecen sz. kir. város főispánjához.

A memorandumban rámutatnak arra, hogy ezeknek az óvóhelyeknek elkészítése bár közérdekű kivanatos, annak készítését vétele azonban egy

háztulajdonosokra olyan megterhelést jelent, hogy az anyagi megprazkodtatás nélkül elvégezn nem tudja, mert az óvóhely elkészítése nagyobb összegbe kerül, mint sokhelyen maga a ház értéke.

Es annál is inkább fedi a valóságot, mert a debreceni házak különösen a mellékutcaiak még a múlt világháborúban lakosságot szenvedtek és azok annyira elhangyosult, elavult állapotban vannak, hogy pince alapítását egyáltalán nem bírnak. Az egyesület leszögezi, hogy a gyakorlatban bevált és kevés költséggel, üzemanyag felhasználása nélkül elkészíthető futóárok nyújtanak annyi biztonságot a repszardárok és a bombatámadással járó légnyomással szemben, mint a rozoga ház alá épített, tető találattal szemben ugysem biztos nagy költséggel felépített legó-pincek.

Kérjük tehát a légo pince építésével megbízott mérnökök tervrajzait felülvizsgálva abból a szempontból, hogy a ház felülvizsgálása nem esik-e kifogás alá.

Hangoztatták hogy a háztulajdonos társadalom átérzi a légo-óvóhelyek szükségességét, de méltányosnak találja, hogy az elkészítéssel járó költségek arányos részét a tulajdonó részét köztölt bérek mellett lakókra is arányosan át lehessen hárítani, annál is inkább, mert az elkészített a túl számban lévő lakók ragyon és életbiztonságát is szolgálják.

A mérnöki díjakra vonatkozólag kérik, hogy a díjak felszámítása csak ott legyen lehetséges, ahol a tervezett légofalmai óvóhely ténylegesen el is készül és ennek arányos részére is a lakókra átháríthatók legyen.

Kérik végül a habort folytat beállított anyagbeszerzési nehézségekre kérjük, hogy a felülvizsgálat folytán elrendelt óvóhelyek építését maga a város illetve műszakiügysztyál készítesse el úgyszintén a vonatkozó terveket is.

A kérelmet a Háztulajdonosok egyesülete küldöttségileg juttatja el ritöz Bessenyei Lajos főispánhoz.

Fontos rendeleteket tárgyalt a minisztertanács

A társadalombiztosító intézetek önkormányzatának felosztása, vállalati vezetők kirendelése egyes üzemekhez

A magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai Sztójay Döme miniszterelnök elnöklésével szerdán délelőtt 9 órakor minisztertanácsot tartottak.

A minisztertanács hozzájárult a társadalmi biztosító intézetek önkormányzatának felosztása, egyes

ipari, üzemi vállalatokhoz vállalati vezetők kirendelése, valamint egyes közúti gépjárművek bejelentése tárgyában kiadandó kormányrendeletekhez, majd több időszéri kormányzati kérdés letárgyalása után félnyg órakor ért véget.

Vincze András nyug. altábornagy lett Kárpátalja kormányzó biztosa

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Úr a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr. Tomcsányi Tomcsányi Vilmos Pál m. kir. titkos tanácsos, nyug. igazságügyminiszter, a felsőház tagját a kárpátaljai kerület kormánybiztosi állásától saját kérelmére felmen-

tette és Vincze András nyug. állományú altábornagyot, hadművelési területi kormánybiztost a kárpátaljai kerület kormányzó biztosi teendőinek ideiglenes ellátásával megbízta. Az erre vonatkozó legfelsőbb kéziratokat a hivatalos lap esütörtöki száma közli.

Az Erdélyi Párt állástfoglalt a nemzeti egység megteremtése mellett

Az Erdélyi Párt elnöki tanácsa és parlamenti csoportja két napos folytatásos ülésen foglalkozott az általános politikai helyzettel. Az értekezlet megdöbbenéssel vette tudomásul Telegi Béla elnök bejelentését, hogy a jobboldali pártok összefogásának megteremtésére irányuló tárgyalások eredménytelenül végeződtek. Az Erdélyi Párt képviselői és felsőházi tagjai mélyen fájlatják, hogy az Erdélyi Párt által már megalakulása óta állandóan szorgalmazott nemzeti összefogás még a veszélynek ezekben a nehéz órákban sem tud megvalósulni.

Az Erdélyi Párt tartózkodott a véleménynyilvánítástól a tárgyalások tartalma alatt, most azonban elérkezettnek látja az időt, hogy állást foglaljon. Az értekezlet úgy látja, hogy a tárgyalások meghiúsulása esetében is vannak a nemzeti életnek olyan alapvető kérdései, amelyek minden nemzeti alapon álló magyarának egyet kell értenie. Ezeknek tisztázása és a mellettek való átlásfoglalás önmagában is megteremtheti az

anyira kívánatos lelki és politikai egységet.

Ezt követeli Európának a bolsevizmus elleni élet-halál küzdelme, amely egész állami és nemzeti létünket, függetlenségünket megsemmisítéssel fenyegeti. Ezt a harcot a Német Birodalom oldalán az őszinte magyar német fegyverbarátság jegyében kell megvívni és a győzelem érdekében az ország népének teljes fegyveres és lelki mozgósítása szükséges. Elegendhetetlen itthon a forront küzdő katonáinkhoz méltó fegyvelmezett és áldozatkész magatartás: Béke a magyarok között.

Az Erdélyi Párt továbbra is kitar programja mellett és hiszékenységben Kormányzó Úr, az ország függetlenségének, alkotmányos szabadságának és történelmi igényeinek biztosításáért küzde, azaz az erős hittel akarja szolgálni az átalakulás előtt álló magyar hazát, ami népünkben a huszonnégyes megszállás legnehezebb óráiban is ébren tartotta az örök magyar éleket biztos reményét. (MOI)

Jaross Andor belügyminiszter és Endre László államtitkár fontos kijelentései

Vitéz Mérey László, Pest vármegye új főispánjának beiktatásán Jaross Andor belügyminiszter is felszólt és a többi között a következőket mondotta:

— A magyar vármegye történelmünk folyamán hivatásában bizonyos változásokon esett át, de mindenkor alkalmazkodott a nemzeti legprímerebb életigényeire.

— A további fejlődés a mi évtizedeinkben következett be; az első világháború után, amikor a vármegye a maga politikai, közigazgatási, nemzetvédelmi munkája automatikusan átalakult a népgondozó szociális vármegyének a formájára. Mert a nemzeti fenmaradás, a nemzetmegtartás, a nemzeti jövő építésének első vonalába a szociális problémák megvalósítása került. Ezen a sfkon dolgozik és megy előre a vármegye ma és a jövőben is.

A belügyminiszter ezután hangoztatta, hogy az alispán az önkormányzat akaratából került a vármegye élére, a főispán viszont a nemzet egyetemes akaratából foglalja el székét.

A miniszter a továbbiakban kijelentette: ha a múltban elő is fordulhatott, hogy az a két tényező egymással szembenállott, addig ez ma elképzelhetetlen. A közelmúltban is volta ka vármegyeben sürdősök, amelyek ennek a két vezető tényezőnek harmonikus tevékenységét, ha talán nem is akadályozták, de a munkátemet csökkentették.

— Nem lehet pedig vitás ma

már — folytatta a miniszter — hogy mindazok az elvek, politikai szempontok, amelyek valaki hivatását meghatározzák, valakinek a szerepét beleépítik a nemzet testébe, azok ma már csakis egy nevezőn értelmezhetők. Nem lehet vitás ma már — és etekintetben meg kell hajolni a politikai követelmény és kívánság előtt a nemzet minden rendű és rangú szerveinek, fórumának és minden egyes tagjának —, hogy ennek a nemzetnek jelene és jövője az ellenforradalmi szellemiségből táplálkozik. Az ellenforradalmi szervekésnek, a korszerű nacionalizmusnak a síkját egészen a megtisztult nemzeti szocializmusig menően találhatjuk meg a nemzeti szellemi szintézisben.

A közgyűlésen Csik József apát, piébános búcsúzott meleg szavakkal vitéz Endre László államtitkártól, a vármegye volt alispánjától. Endre László az üdvözlésre adott válaszában ezeket mondotta:

— A vármegyék átéltek a történelmi viharokat is és átmenetlített ezer év alkotmányos jogfolytonosságát a történelmi napokra. Ma nem rendi vármegyében élünk. A nemesség régi fogalma elmosódott. Egy érzem, hogy a nemességnek egy új fogalma van kialakulóban, mely hasonlóan a nemesi szó eredeti értelméhez, a nemzettel szemben vállalt jogok és kötelesegek egyensúlyán alapult. A nemes fogalma egy volt a fajlag egységes nemzet egyenrangú tagjaként harcoló katonáival, az ezereves magyar honvéd fogalmával. Az új

korszak rendiségének és nemességének is ez lett az alapja. K nemnyit küzd, harcol, áldoz életét, vérrel, munkájával a vérszerződésben megszabott nemzetközösségért, annyit is ér a nemzetközösség számára.

— Szükségünk van minden tisztességes magyarra, minden jászteséges magyar összetettségére — mondotta végül az államtitkár — meghíványozott erejére, itthon is éppen úgy, ahogy a nagy átalakulás, a keleti arevonaton küzdő honvédeink harcokészégét is meghíványozta, hátsorságát megaclozta.

Üzenetek a frontról

Rubos György honvéd az M. 278. tábori postaszámról Nyírábrányban lakó feleségének, családjának és szüleinek: Zöld Ferenc honvéd az M. 454. tábori postaszámról Debrecenben lakó feleségének, szüleinek és hozzátartozóinak: Sipos Gyula őrmester az P. 209. tábori postaszámról feleségének, Erikának, Lacikának és Gyuszikának, a bajtársainak és ismerősöknek; Török Sándor honvéd az M. 454. tábori postaszámról Hajdúdorogon lakó édesanyjának, menyasszonyának és hozzátartozóinak; Laczko István honvéd az M. 278. tábori postaszámról Bakonyi Bélának, Terhes Gyulának, jőbarátainak és ismerősöknek; Mészik Béla honvéd a K. 110 tábori postaszámról szüleinek, rokonainak és barátainak; Molnár Albert honvéd a K. 206. tábori postaszámról szüleinek, testvéreinek, ismerősöknek és annak az édes kicsi barna leánynak; Juhász Péter tizedes az L. 513. tábori postaszámról Józsan lakó szüleinek, testvéreinek és menyasszonyának; Hegedűs László honvéd a H. 119. tábori postaszámról szüleinek, testvéreinek, rokonainak, Bihari Szőcsikének s a Bihari családnak; Suba János tizedes a C. 156. tábori postaszámról drága feleségének; Lajter Imre honvéd az M. 278. tábori postaszámról Balmazújvároson lakó szüleinek, testvéreinek és drága menyasszonyának; Dobó Péter honvéd az M. 278. tábori postaszámról Debrecenben lakó szüleinek, menyasszonyának és testvéreinek; Pongor Ferenc honvéd a D. 417. tábori postaszámról debreceni hozzátartozóinak; Hornok Péter honvéd a D. 417. tábori postaszámról menyasszonyjelöltjének; Jövev János ővezető az M. 454. tábori postaszámról Józsan lakó feleségének és gyermekeinek; Gál György tizedes feleségének, Czifra János ővezető feleségének, Balla Antalnak és feleségének, Katona Mgilós honvéd feleségének, Kiss György szakaszvezető Bagamérban lakó feleségének, kislányának, szüleitk és hozzátartozóinak az M. 454. tábori postaszámról; Iszály György szakaszvezető az M. 454. tábori postaszámról Tetétlenen lakó feleségének, kislányának, hozzátartozóinak, Debrecenben lakó nővérének. Az A 800. tábori postaszámról: Lévai Lajos honvéd, Czeke Zoltán főhadnagy, Kerékgyártó Zoltán ővezető, Sörös Bálint honvéd, Veress János honvéd, Nagy János tizedes és Bakó László honvéd, Horváth Elemér honvéd rendeltetési helyéről; László Győző honvéd rendeltetési helyéről; Szanyi László honvéd rendeltetési helyéről; Főró István tizedes a Z. 787. tábori postaszámról hozzátartozóinak és Zsuzsikának ezúton küldi megnyugtató üzenetét, Felsőelőlt bajtársak megnyugtatóják itthon szereteteiket, hogy hála Istennek mindnyájan a legjobb egészségben vannak. Kérik az itt honiakat, hogy ne aggódjanak értük, ha postájuk késik, vagy esetleg áttnetlített szünetel. Bajtársak sokat gondolnak az itthoniakra, több levelet várnak és a boldog viszontlátás reményében a szerető csókjaikat küldik.

A B. 819. tábori postaszámról Molnár Zoltán honvéd, Varga András őrmester, Dell Ferenc ővezető, Fodor Géza honvéd, Papp József honvéd, Begyes Sándor honvéd, Papp János honvéd, Kucsera Sándor honvéd, Papp Bálint honvéd, Pásztor János honvéd, és Nagy Mihály honvéd ezúton kérik szívvádmító levelet a debreceni leányoktól

— A B. 819. tábori postaszámról Molnár Zoltán honvéd, Varga András őrmester, Dell Ferenc ővezető, Fodor Géza honvéd, Papp József honvéd, Begyes Sándor honvéd, Papp János honvéd, Kucsera Sándor honvéd, Papp Bálint honvéd, Pásztor János honvéd, és Nagy Mihály honvéd ezúton kérik szívvádmító levelet a debreceni leányoktól

— A B. 819. tábori postaszámról Molnár Zoltán honvéd, Varga András őrmester, Dell Ferenc ővezető, Fodor Géza honvéd, Papp József honvéd, Begyes Sándor honvéd, Papp János honvéd, Kucsera Sándor honvéd, Papp Bálint honvéd, Pásztor János honvéd, és Nagy Mihály honvéd ezúton kérik szívvádmító levelet a debreceni leányoktól

— A B. 819. tábori postaszámról Molnár Zoltán honvéd, Varga András őrmester, Dell Ferenc ővezető, Fodor Géza honvéd, Papp József honvéd, Begyes Sándor honvéd, Papp János honvéd, Kucsera Sándor honvéd, Papp Bálint honvéd, Pásztor János honvéd, és Nagy Mihály honvéd ezúton kérik szívvádmító levelet a debreceni leányoktól

— A B. 819. tábori postaszámról Molnár Zoltán honvéd, Varga András őrmester, Dell Ferenc ővezető, Fodor Géza honvéd, Papp József honvéd, Begyes Sándor honvéd, Papp János honvéd, Kucsera Sándor honvéd, Papp Bálint honvéd, Pásztor János honvéd, és Nagy Mihály honvéd ezúton kérik szívvádmító levelet a debreceni leányoktól

— A B. 819. tábori postaszámról Molnár Zoltán honvéd, Varga András őrmester, Dell Ferenc ővezető, Fodor Géza honvéd, Papp József honvéd, Begyes Sándor honvéd, Papp János honvéd, Kucsera Sándor honvéd, Papp Bálint honvéd, Pásztor János honvéd, és Nagy Mihály honvéd ezúton kérik szívvádmító levelet a debreceni leányoktól

— A B. 819. tábori postaszámról Molnár Zoltán honvéd, Varga András őrmester, Dell Ferenc ővezető, Fodor Géza honvéd, Papp József honvéd, Begyes Sándor honvéd, Papp János honvéd, Kucsera Sándor honvéd, Papp Bálint honvéd, Pásztor János honvéd, és Nagy Mihály honvéd ezúton kérik szívvádmító levelet a debreceni leányoktól

Hajdú vármegye feliratban üdvözli a kormányt

A nagyhatáú szavak után, dr. Czonyi Barna vármegyei főjegyző ismertette Sztójay Döme miniszterelnök leiratát miniszterelnökké történő kinevezéséről és a kormány megalakításáról, valamint vitéz Jaross Andor leiratát, m. kir. bel-

ügyminiszterre történt kinevezéséről.

A vármegye törvényhatósága feliratban üdvözli a kormányt és nagy lelkesedéssel bizalmáról és támogatásáról biztosítja.

Vitéz Kőszegi Frigyes beszéde

Ezután vitéz Kőszegi Frigyes törvényhatósági bizottsági tag emelkedett szólásra.

Beszédének elején történeti visszafilantást tett az első világháborúra, a forradalmakra és az az követő állapotokra, majd így folytatta szavait:

— A második világhégés a magyar földet teljes passzivitásban találta, sőt, a föld alatt nagy erővel megindult munka a nemzet második Mohácsát készítette elő. Síma ravaszgással folyt a porhülység a magyarság szemébe a magyar önelcsúszásról, az előkészületben levő gigászi erőfeszítésekről. Közben azonban valóságos szabotálás folyt a hadüzemekben s a kívülről jövő sürgetésre tessék-lássék kirendelt erőrezledek pedig hiányos felszereléssel kerültek szembe a világ számban legrosszabb, anyagban tozódó, fanatikus hadseregével. Idehaza közben mindjobban eltértebbesedett a lélekmelegedés. A szemfényvesztő politika valójában határozott, de rondsosan titkolt irány szolgálataiban állott: adott pillanathán átjárni az országot az ellenség kezére. Ez volt a titka, hogy négy vezető urak szorgalmasan magolták az orosz nyelv grammatikáját. Hála az Istennek, ez a hazatérés nem sikerült. Kétszer auszonnéggy órával a terevett ellenséges beavatkozás előtt jó hazafiak lerántották a leplet arról a sötét nemzetgyilkolási tervről és a német hadsereg támogatásával tisztá helyzetet teremtettek. Őrizzetek kerütek, vagy megszöktek az árulók, felszabadult a magyar sajtó és a magyar közvélemény tu-

datára ébredhetett annak, hogy az ezeréves Magyarország feunmaradásához, a szabad, független és holdog magyar élethez csak egy út vezet: a német szövetséges oldalán való küzdelem a végső győzelemig — mondotta vitéz Kőszegi Frigyes.

— Ebben a küzdelemben minden kockán forog — folytatta. — Nemzeti létünk, keresztény hitünk, magyar nyelvünk, családunk holdogsága és elköltözött szereteteink zavartalan pihenése. A helyzet felismerése azonban még nem biztosítja a világon látott célok elérésének. Vezetőink csak akkor tudnak bennünket a második 1000 esztendő ígért földjére elvezetni, ha felsorakoznak mellőlük azok, akik a jó ügy eredményhez juttatásának érdekében sikerrel végzik feladatukat. Beesületes segítőkre van szükség, de nem lelkesmeretlen törtétekre, akiknek mindery, hogy mit visz az új vizekre induló magyar politika hajója: dugárút-e, vagy a szentistváni gondolatot.

— Ezért biztosan hisszük, hogy tervszerűen vérbemegy az emaradhatatlan nagy takarítás, hogy végre egyszer kikerüljön mindaz a gaz, ami eddig a magyar élet fájának fejlődését meggátolta. Ezek az új vezetők már eddig is megmutatták, hogy feladatukkal tisztában vannak s mindenkit a maga megfelelő helyére álltának. A kapzsi kezeknek nemcsak a körmeire fognak ütni, hanem le is vágják azokat, ha kell, mert a zsidó szellem köpzálását az átállított keresztény társad'aomban lehetetlené teszik.

A Megújulás Pártjának szónoka

A Magyar Megújulás Pártja hajdúmezei szervezete nevében dr. Kelemen Győző hajdúbőszörményi ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag mutatott rá arra, hogy a kormány a beesületes, hazafias magyar törekvések kormányja és örömet fejezte ki, hogy tagjai köré a Magyar Megújulás Pártjának három kiváló tagja: vitéz Rátz Jenő miniszterelnökhelyettes, vitéz Jaross Andor és Kunder

Antal foglal helyet. Ezután a közgyűlés a tárgysorozat egyes pontjait vette tárgyalás alá. Támogatja Csik vármegyének Attila hun király halála 1500-ik évfordulójának méltó keretek közötti megünneplése tárgyában hozott határozatát. Napirendre tértek Zala vármegye törvényhatóságának átirata telet a polgári házasságról szóló törvény módosítása érdekében.

Dr. Nagy Sándor főügyész és dr. Ethey László nyugalomba vonulása

A közgyűlés értékes munkásságuk, a köz érdekében kifejtett nagy szolgálatuk meglehangú elismerése mellett hozzájárult dr. Ethey László főszolgabíró és dr. Nagy Sándor vármegyei tisztifőügyész nyugállományba helyezését. Simon Pál kabai vezető jegyző nyugállományba helyezési kérelmével kapcsolatban szolgálatban való visszatartása mellett

döntött a közgyűlés. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta az aispáni előterjesztést dr. Kövér Elemér szolgabíró, főszolgabírónak a VIII. fizetési osztályba való előléptetése tárgyában. Kisebb jelentőségű ügyek letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Csecsemő holttestét találták a Vilmos Császár úton

A Nagyerdő Vilmos Császár uti részén egy tölgyfa alatt tegnap délután parókélok 8-10 napos csecsemő holttestét találták. A gyermek teste felig egy rongy darabba volt begyngyolva, meztelen lábai csúngtek ki.

Nyomban értesítették a Vilmos Császár út sarkánál posz-

toló rendőrszemet, aki jelentést tett a rendőrség központi ügyeletére. Bizottság szállt ki a helyszínre, a csecsemő holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították, ahol a boncolás fogja megállapítani, hogy természetes halállal halt meg, vagy büntény áldozata lett. — Külsőrelni nyomok a kisgyermek holttestén nincsennek.

Debrecenből indult el...

Beszélgetés a kis Gaál Evivel, aki határozottan nagy tehetség.

Evekkel ezelőtt a Csokonai Színház színpadán, még Horváth Árpád színgazgatósága idején fellépett egy édes arcú, parányi kislány. Néhány táncszáma volt, de azt annyi utánozhatatlan bájjal adta elő, hogy a közönség nem akarta leengedni a színpadról. Aztán néhány szót mondott szerepében, de a szavak a gyermekajkán bámulatos ragyogást kaptak és a nézőtér ragyogó tapsviharban visszahangzott rá.

Gaál Evinek hívták ezt a kislányt, akit elkönyvelték csodagyermekként a színházi nézők és színházi kritikusok egyaránt. Aztán pár évvel később Kardoss Géza társulatának »Orvoskisasszony« előadásán egy beteg gyermek szerepét játszotta. Olyan emberien annyi drámai mélységgel, döbbenetes erejű művészetet alakította ez a kislány szerepét, hogy a közönség lélegzetvisszafojtva figyelte a nagyszerű művészetet és mikor a jelenet véget ért, az élmények kijáró tapsban viharoztak fel, robbant ki a nézők lelkesedése. Ettől az időtől kezdve a kis Gaál Éva akárhányszor fellépett színpadon, az mindig táblás házat jelentett és valósággal versengtek a kis csodagyermekért a színházgatók.

Azóta ismét elfutott néhány esztendő, közben Gaál Erika az Operaház növendéke lett, 60 halottövendék közül a legnagyobb tehetség, aki jóró sikert aratott már az Operában és a Magyar Művelődés Házában. De most, amikor a »Hamupipőke« meszoperett előadásán, mint vendégszereplő visszatért a debreceni színpadra, ismét táblás ház kísért felépését és a siker robbant ki újra a felszattanó tapsok muzsikájában.

Sas utcai lakásán, előadás után virágkosaraktól környező kis szobában beszélgettünk Gaál Evivel, aki ragyog a boldogságtól.

— Igazán nagyon örülök mondotta, hogy újra visszatérhettem a színpadhoz. Az utóbbi években szinte kizárólag táncoltam és most mintha egy régen elvesztett, kedves játkomat találtam volna meg a színpadon. A játékok nagyon szereti Evike. A virágkosarak mellett szívesen becsben tart egy kis kauszok kacsát, amit szintén a közönségtől kapott. hatalmas bombonos doboz mellett.

— Apukám pedig életem első pezsgőszünetét ünnepelte meg sikeremet — mondja lelkesedve — nagyszerű volt csak egy kis eszté a nyelvetem.

Gaál Evike egyébként, mint meg tudjuk »civilben« harmadik gimnazista, színleles pedig jó-

formán sohasem tanul.

— Hát van nekem időm tanulni? — mondja nagy nyílt szemével kérdőleg nézve.

Tánc, tánc és örökös próba. Belátjuk, hogy nincs, nem is lehet és annál szebb dolog a teljes bizonyítvány.

Művészi multjáról faggatjuk Gaál Eviket, aki kedves mosollyal kezdi kitérgetni ezt a sikerrekből már is gazdag néhány esztendőt.

Hat éves koromban már táncoltam, Vattay Margit néni kezdett tanítani. Aztán az Operaházhoz kerültem, ahol most ötödéves növendék vagyok. Az »Ide gyere rózsám« operettben léptem először színpadra. Legkedvesebb emlékem az »Orvoskisasszony« fűződik. Jaj anynyi taptot hozott nekem ez a darab. Azért most is jól esett, amikor hamupipőkében ladobtam magamról a köpenyt és ott álltam a kis táncruhában, egyszerűen rám ismert a közönség és tapsolni kezdett. Ez olyan jó, édes, hazai debreceni taps volt. Pedig tessék elhinni kaptam én már nagy tapsokat az Operában is, meg a Magyar Művelődés Házában, ahol egyik kritikus megállapította, hogy még Ottrubay Melindánál is erősebben tapsolt nekem a közönség, mikor Lehar burleskjét előadtam. De itthon azért másképpen még jobban esett. Mintha erre készülttem volna Pesten öt esztendőig.

— A »Rózsalyag« és az »Aida« a kedvenc darabom. Előbbiben a mohamedet játszotam egyszer a Kormányzó Ur tiszteletére rendezett díszelőadáson az Operában.

— Mik a terveid édes piri művésznő?

— A tervem? Hát mindenkélt továbbra is tanulni és ott szeretnék maradni az Operánál. De azért játszani is, nemcsak táncolni, olyan kétletű akarok lenni, mint Bordy Bella. A zenei filmről is szó van, de azt nem lehet, míg a fogamat rendben nem hozatom. Tetszik tudni tavaly nőt az új fogam ki és elől egy görbén nőt, nem mert kihuzatni a lógó fogat, pedig már nagyon lógott és az félrengomta az újat. Hát most ezt rendbe kell hozatni. Aztán szongorizni tanulok és táncolni is leszek, mert azt hallottam, hogy a balettel csak kalácsot lehet keresni, kenyeret nem. Hát én a kenyeret meg a táncot akarom akartom biztosítani.

Ragyog az arca tele van hittel akarással, a művészet szeretetével ez a kicsi lány, a legnagyobb gyermektelenség egyike, aki Debrecenből indult el és akitől még sokat fogunk hallani.

A Máv Filharmonikus Zenekar hangversenye

A mai rendkívüli időkből, amikor a magyarság — mint már annyiszor a multban — megint egyszer élet-halál harcát vívja a keletre fenyegető veszedelemmel szemben, jól esik hallani, hogy Debrecen nagymultú zenekara, a MÁV Filharmonikus zenekar, május 25-én hangversenyt tart.

A második világháború a zenekart évekig tartó hallgatásra kényszerítette, mert a zenekari tagok nagy része katonai kötelezettsége miatt távol volt. A zenekar szünetelését Debrecen zenekarát közönsége ismételtlen panaszkolta. A zenekar vezetősége megkísérelte, ami lehetetlennek látszott és összefogva a levették szímfőnök zenekarával: olyan zenei együttest sikerült összehozni, mely tökéletesen megfelel művészi feladatának.

Csenky Imre karnagy, a Kolégium agilis zenetanárának kitűnő vezetése mellett a zenekar fejlődése napról-napra érezhető volt, s hosszú hónapok fáradságos, kitartó és áldozatkész munkája után örömmel halljuk, hogy a zenekar május 25-én ismét podiumra lép, ahol az elmúlt két évtized alatt annyi dicsőséget szerzett.

De örömmel regisztráljuk azt is, hogy a hangverseny megrendezését a Debreceni Zenekedvelők Köre vállalta magára. — Pregnáns kifejezésűl annak hogy összefogással, egyesült erővel, a második világháború ötödik esztendőjében is lehet és kell is a Muzsákat szóhoz juttatni.

A hangverseny számai: Mozart Varázsfuvola, nyitány, Haydn: Sz. dur szimfónia, Grieg: Peer

HUNGARIA
filmszínház

Szabó Ilonka operatőreszkű szereplésével:

Futótűz

Főszereplők: Csontos Gyula, Szabó Ilonka, Vaszary Piri és Szilassy László.

Előadások: 5 és 7 órakor.

Vigszínház
m o z g ó

Ma 5 és 7 órakor utoljára hősiesség, az ánfeláldozás, az izgalmas kalandfilmje:

Titkos parancs

Fősz.: Viktor de Kowa, Paul Hartmann.

APOLLO
filmszínház

Előadások: 3, 5 és 7 órakor vasárnap délelőtt 11-kor is.

NEMES ROZSA

Vezetőszerepekben: Bulla E., Bihary J. Simor E., Pataky J. Meggyaszay V. Fáy B. és Halmay T.

METEOR
m o z g ó

Csütörtökön 5 és 7 órakor utoljára. A szerdem, a hősiesség, az izgalmas kalandok sorozata:

Kalózszerelem

Péntektől: A Benedek-ház. Megelőzi: Rémület az alvilágban. (Bravurfilm).

Gynt I. szvit. Liszt: Preludes, Berlioz: Rákóczi induló.

A hangversenyt a Zenekedvelők Köre bérleten kívül rendezi. A vezetőség ezúton kéri fel tagjait, hogy a jegyeket mielőbb sziveskedjenek átvenni dr. Bertók könyvtárcserejében ahol egyenként a jegyek elővételben szintén kaphatók.

Mindazok, akik a MÁV Filharmonikus Zenekar új életre támasztásában áldozatos lélekkel közreműködtek, magyar helytállásuknak, a szebb jövőben bizakodó kitartásuknak adták tanújelt.

Debrecen város közönsége reméltetőleg igazolni fogja, hogy méltányolja ezt a nemes igyekezetet.

Csütörtök este: Törtetők, C. bérlet, Pénteken este: Fraquitta, Füléres helyárak.

Pénteken este: Frasquitta, Füléres helyárak.

Szombaton délután: Egy boldog pesti nyár, filléres helyárak Szombaton este: Törtetők, A bérlet.

Vasárnap délután: Kaméliás hölgy.

SZÍNHÁZI KISTÜKÖR

BARABÁS SÁRI a „Vig öze”-ben vesz búcsút a debreceni közönségtől, melynek a tüneményes hangú állandó vendégprimadonna, a rádió legnépszerűbb énekesnője, valóban kedvencévé vált. Galvári Hanna szerepét kedves bájjal játsza és a legszebb Lehar-melódikát pompásan szárnyaló hangján hallja felcsendülni a debreceni közönség. A kitűnő primadonnának a vége felé közeledő időjében ez lesz az utolsó fellépése. A darabot a bérlet is bérletben nézhetik meg a színpadon jelzett vendég ráfizetéssel, melyet a színházi titkári iroda vesz át.

Az EGY BOLDOG PESTI NYÁR az idény slágeroperettje, szombaton délután 25-ik előadásban kerül színre a Csokonai Színházban, olcsó filléres helyárak mellett.

EREDETI OPERETTBE-MUTATÓRA készül a színház operett-együttese. — Két debreceni szerző: Gábor József, sok nagy sikerű operett komponistája és Gayné Édy, az ismert irónő **ALMODIK A SZIV C. LÁTVÁNYOS**, s táncos operettje kerül bemutatásra. Főszereplők: Németh Ilonka, Turcsy Gitta, Fáskesti Mária, Dalmady Géza, Csengeri Aladár, Szabó Samu, Badóczy István, — rendező: Deésy Jenő. Másik debreceni szerző, Szárközy József, aki a magyar munkássorsnak, s munkás életnek hivatott tollú, nemzeti érzésű frója, — pedig a magyar munkás életet ábrázoló hatalmas filmtemán dolgozik. A kábelmultban a Nemzetvédelmi Akadémia pályázatán díjat nyert kitűnő író új munkája elé nagy érdeklődéssel néznek. A debreceni szerzők tehát dolgoznak.

A **TÖRTETŐK** illés Endre nagy sikerrel bemutatott darabja mely Károlyi István kongeniális rendezésében került színre, az utóbbi évek egyik legszelleme-szebb vigjátéka.

A **SZÍNHÁZ** délutáni előadását a jövőben 3 órakor kezdődnek.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel.: 25-45. Igazg.: B. Unger István
Előadások: fél 4 és fél 7 órakor.

Csütörtökön C) bérletben

Törtetők

A Nemzeti Színház vigjátékiskere!

Péntek este filléres helyárakakal

Frasquitta

Lehar remek zenéje operettje.

Törtétek

Bemutató a Csokonai Színházban
Az újszerűsége való törekvést leginkább a képzőművészetek bírják meg...

Egyhangú határozattal választották meg Farkas Pált ispotályi lelkipásztornak

Az ispotályi református templomban tegnap reggel tartották a választók gyűlését, melyet isztentisztelet előzött meg...

kat; hogy nyilatkozzanak: akarják-e dr. Farkas Pálnak lelkipásztornak való meghívását...

49 tanítót bocsátott ki az idén a ref. Kollégium tanítóképzőintézete

A református tanítóképzőben a képesítővizsgálatok tegnap este fejeződtek be. A vizsgabizottság elnöke dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos...

Tibor. Tízannyolcan megfeleltek, kilencen pedig a két hónap múlva tartandó pótképesítőre utasítottak.

Kitüntetés: A Kovács Lajos és Szabó Lajos. Jelenen Bekési Lajos, Hüse Gyula és B. Major László.

A záró ünnepélyt az oratóriumban tartott isztentisztelet vezette be, melyet dr. Illés Endre lelkipásztornak tanár tartott...

Vígjáték a színpadon — tragédia a színházi folyosón

A Csokonai Színházban szerdán este volt a 'Törtétek' című Illés vígjáték premierje. A bemutatóra jegyet váltott öv. Tóthfalussy Imréné 52 éves asszony...

Az anélkül is szíveleg, idősebb valóságilag a sietés és igazságot következtében hirtelen rosszul lett, megtáncorodott és összeesett...

Zsidó vagyon rejtegetés ügyében nyomoz a debreceni rendőrség a Nyilastelepen

A debreceni rendőrségre névtelen feljelentés érkezett öv. Kohajda Mihályné és leánya Kohajda Mária Szilvaszujfalusi utca 9. szám alatti lakosok ellen...

gosan, még multévi vásárlás kapcsán került hozzájuk, nincsen a lakásukban. A nyomozást végző detektív ezzel szemben egy majolika vázában három darab férfi aranyóraláncot, egy darab három briliáns kővel díszített aranygyűrűt, ágyneműt, szőnyeget...

A rendőrség részéről vítez Rékassy László detektív szállt ki a helyszínre és megindította az ügyben a nyomozást. Megállapította, hogy Kohajdáné és leánya Kaufmann Sándor Csapó utca 29. szám alatti lakosfőlt egy hálószoba bútorát és kombi-ápnál készre vitték, melyet április folyamán szállítottak el s vételára 4.500 pengő volt. A kihallgatás során azt adták elő, hogy még decemberben vásárolták a bútorát, azt fokozatosan, részletekben fizették ki, de csak áprilisban szállították el lakásukra...

Mivel az ügyben a zsidóvagyon rejtegetés gyanúja látszik fennforogni, a rendőrség erőlyesen folytatta a nyomozást annak tisztázására, hogy valóban saját tulajdonukat képző tárgyak-e a Kohajdáné lakásán talált értékek, vagy a névtelen feljelentésnek van igazsága és azok elrejtett zsidóvagyon képeznek.

Méhészek figyelmébe

A 'Nektár' Méhészeti Egyesület a hajdúmezei méhészek részére szeg és kerethálózó huzal utalványok kiosztására kapott megbízást. Utalványokat októberig hat hetenként kapunk. Jelenleg 50 kiló szeg és 5 kg. huzalra kaptunk utalványt. Igénylési kéresek az Egyesület elnökéhez, Debrecen, Erzsébet utca 4. szám, írásban kell beadni, vagy postán beküldeni. A méhész köteles igénylési bejelentésében közölni méhcsaládjai számát, kasban és keretes kaptárban, a javításra szoruló kaptárak számát, a kaptárak

rendszerét, méretét, elhelyezését, méhészben, vagy szabad ég alatt, a hálózásra szoruló keretek számát és méretét és azt, hogy vándorolni szokott-e? A méhész köteles igénylését annak a helységnek előjáróságával, polgármesterével, igazoltatni, ahol méhéi az igényléskor vannak. Ha ez a helység nem azonos az igénylő állandó bejelentett lak helyével, a kétfős igénylés elrejtésére állandó lakóhelyének az előjáróságával lakóhelyén is igazoltatni köteles. A nem igazoltatott igénylést kielégíteni nem szabad. Debrecenről eltekintve a me-

gye más helységnek méhészeti lehetősége közös igénylést adjanak be. A már eddig beadott, de nem igazoltatott igényléseket nem vehetjük figyelembe. Az utalványo-

kat az egyesület ajánlott levélben küldi el az igénylőknek. A kiutalás melletti eszközölhetése céljából az igénylések melletti beküldését kér a Nektár Méhészeti Egyesület elnöksége.

Uj földmívelésügyi államtitkár

A Kormányzó Ur a földművelésügyi miniszter előterjesztésére

Battha Pál miniszteri tanácsost, államtitkárrá kinevezte.

Változás a Vitézi Szék törzskapitányi tisztségeiben

A Magyar Távirati Iroda jelent: Magyarország Kormányzója, mint a Vitézi Szék Főkapitánya, vitéz Hellebront Antal vezérezredest, a vitézi szék főkapitányának helyettesi és az 5 számú Vitézi Törzs Szék törzskapitányi tisztsége alól felmentette és neki rendkívül értékes teljesítményeiért különös dicséret elismerését újlag tudtul adta.

Helyébe a Kormányzó vitéz Igmándy Hegyessy Géza altábornagyot, az Országos Vitézi Szék ügyvezető törzskapitányát bízta meg a vitézi széknek való helyettesítésével. Az 5. számú Vitézi törzsszék törzskapitányává vitéz Horváth József nyug. vezérotábornagyot nevezte ki a kormányzó

A kijelölt városrészbe költöző zsidók lakásbejelentése

Kisegítő bejelentőhivatalt a Hatvan utca 23 szám alatti. Felhívom a lakásokat elhagyó városrészbe költöző zsidókat, hogy régi lakásukról való kijelentésüket és a kijelölt városrészben elfoglalt lakásbejelentésüket csak az új lakás végleges elfoglalása után teljesítsék. A ki- és bejelentés állandó ki- és bejelentő lapokon történik. A kijelölt lap hátsó lapján fel kell jelezni, hogy az elhagyott lakás hány és milyen lak-

részekből állott. (Pl. 3 szoba, konyha, élestar, fürdőszoba stb.) Az így kiállított ki- és bejelentő lapokat a régi lakás bejelentési szelvények felmutatásával a Hatvan utca 23 szám alatt felállított kisegítő bejelentőhivataltól kell a beköltözése után 24 órával belül beadni. Aki ezen rendelkezéseknek nem tesznek eleget az a 380.000-494. B. M. számú rendeletbe ütköző közbiztonsági bűntett elkövetője. M. kir. rendőrkapitányság.

A gettóból kiköltöztetendő keresztényeknek és a gettóba költöző zsidóknak 24 órával belül kérdőívet kell kitölteniük

A sárgasíllag viselésére kötelezett zsidóknak hétfő délutánig be kell küldözniük a kijelölt utcaikba

val adandó meg. Bűntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a kérdőív adatait a valóságnak megfelelően töltöttem ki. A kitöltött kérdőív legkésőbb 1944. évi május hó 12-én, délután 2 óráig a helybeli zsidó központi tanácshoz (József kir. herceg utca 26) adandó be.

A gettónak kijelölt területéről kiköltöző kereszténynek és a gettóba költöző zsidóknak egyaránt kérdőívet kell kitölteniük a kiköltöztetendő 'keresztény lakásról', illetve a kiköltözéssel megüresülő zsidó lakásról. Ezt a kérdőívet 24 órával belül be kell adni a kijelölt hatóságoknak.

Mivel a kiköltözésre megszállított határidő lejárt erősen közeleg s ugyanakkor a gettónak kijelölt területen lakó keresztények számára is sürgös az elhelyeződésük, vagyis számukra való lakás, kiutalásnak meggyorsítása, mindenki saját érdekében feltétlenül adja be 24 órával belül.

A gettóba eső lakásból kiköltöztetendő keresztény lakásról felhívom a kérdőívet kell kitölteni, melyet Debrecen sz. kir. város lakáshivatalkánál vehet át és amelyet kitöltés után 24 órával belül ugyancsak odatartozik beadni. Ez a kérdőív a következő szöveget tartalmazza:

A zsidó sárgasíllag viselésére kötelezettek egyébként valamilyen nyílen kötelesek a Zsidó Központi Tanácsnál lakáskintalást kérni s csak akkor költözhetnek be a kiutalt lakásba, ha a tanács döntéséről a határozat már kezükben van.

A kiköltöztetendő keresztény neve, foglalkozása, családtagok száma. A kiutalt lakás hol van? utca, szám, pince földszint emelet. Hány szobából áll? *) Van-e előszoba, fürdőszoba, cselédszoba, konyha, kamara. *) A lakás minősége (parkettas, padlós, téglás, stb. jókarban avult, rosszkarban). *) A lakás főberlet, albérlet, saját tulajdon. Ki a ház tulajdonosa és hol lakik. Esetleges megjegyzések. *) A felelet a megfelelő szó aláhúzásával adandó meg. A kitöltött kérdőív legkésőbb 1944. május hó 12. napján, délután 2 óráig a városi lakáshivatalkánál (Ferenc ösöf út 26. szám, II. em) adandó be.

Szerda estig benyújtott igénylések közül hétszáz felett döntött a Zsidó Tanács, ami körülbelül háromszor zsidó személy elhelyezését jelenti. Ezek a kiutalást ma reggel 9 óráig átvehetik a tanács hivatalos helyiségében, ami azt jelenti, hogy a mai napon már erősebb mértékben megindul a zsidók költözése a gettóba.

A gettóba kiköltözéssel megüresülő zsidó lakásról sárgaszínű kérdőívet kell kitölteni és ugyancsak 24 órával belül beadni. Ezt a sárgaszínű kérdőívet a gettóba költöző zsidók a Zsidó Központi Tanács hivatalos helyiségében, József kir. herceg utca 26 szám alatt vehetik át és kitöltve ugyan csak ide kell beadni. A zsidók által kitöltendő sárgaszínű kérdőív a következő szöveget tartalmazza:

A költözésnek május 15-én, hétfőn délután befejezést kell nyújtóknak a gettóba, mert a Zsidó Központi Tanácsnak hétfőn este 18 órakor jelentést kell tennie arról, hogy a debreceni zsidóságban a gettóba átköltözése teljesen befejezést nyert.

A gettó területén lakó keresztények és a zsidók között lakás-csere ügyében mintegy kétszáz megegyezés jött létre. Ezeknek első részét, mintegy ötven kérelmet már be is nyújtottak a lakáshivatalkához, amely soronként 24 óra alatt dönt a kérések felett. A döntés után a keresztény családok nyomban be is költözhetnek a kiutalt lakásba.

A gettó területén lakó keresztények és a zsidók között lakás-csere ügyében mintegy kétszáz megegyezés jött létre. Ezeknek első részét, mintegy ötven kérelmet már be is nyújtottak a lakáshivatalkához, amely soronként 24 óra alatt dönt a kérések felett. A döntés után a keresztény családok nyomban be is költözhetnek a kiutalt lakásba.

FLOX és IRISZ
évelő virágok tövönként
80 Híler Domkos Lajos
utca 6. szám.

Benyáts Ernő
rövidáru-
nagykereskedő
Dégenfeld-tér 2.

A debreceni rögtönítelő bíróság halálra ítélte az elsötétítés ideje alatt elkövetett rablás miatt Ambrus Sándort és Weinberger Miksát

Egész napos tárgyalás után este tíz órakor hirdettek ítéletet

A debreceni törvényszék földszinten levő 10-es tárgyalótermébe délelőtt 10 órakor vezették be a kezükön és lábukon megláncolt vádlottakat, akiket azzal vádol az ügyészség, hogy Debrecenben áprilisban és májusban az elsötétítés idején rablást követtek el.

A rögtönítelő bíróság elé került vádlottak eleinte nyugodtan üldögéltek a vádlottak padján. Freik előlt és csak akkor kezdett remegni a keze Weinberger Miksának, amikor dr. Horkay Gyula tanácselnökkel az élen bevonult a terembe a bíróság. Ambrus Sándor magas barna, Weinberger Miksa alacsonyabb szőke, csontkeretes szemüveges, sárga karszalagos sovány ember. Ambrus Sándor a nyugodtabb és még arra is volt gondja, hogy a hallgatóság padsorait alaposan végigszemlélje.

A tárgyalás megnyitáskor a vádat képviselő dr. Paksy István ügyészségi alelnök kérte jegyzőkönyvbe rögzíteni azt a tényt, hogy a rögtönítelő bíróság délelőtt 10 óra 10 perckor kezdte meg a tárgyalást, tehát ettől az időtől kezdve számít a törvényben előírt háromszor 24 óra. Előterjesztette ezután, hogy április 14-én Ambrus Sándor és Weinberger Miksa megjelente Fischer Jenő lökerekedő Bösözmenyi-út 37. szám alatti lakásánál, a kapun kívül várakoztak, míg az odavezetett társaik a la-

kásban elrabolták Fischerőtől 250 pengőt. A pénzből Weinberger és Ambrus 50-50 pengőt kaptak. Ambrus Sándor április 27-én társaival újra elment éjszaka Fischer Jenő házához, most már bement kezében pisztolyt tartva és kényszerítette a lökerekedőt, hogy adja át pénzt. Fischer csak kevés pénzt adott át, mire házkutatást tartottak és a szekrényekből összeszedtek 550 pengőt. Becsomagolták 6000 pengő értékű ruhát, fehérneműt és elvitték. Ambrus Sándor április 30-án a Csokonai-utcaiban özvegy Adler Benjáminné kárára elkövetett rablásban is részes, mert társait odavezette, akik a kerítésen bemászva a lakásba bementek és az özvegytől 122 pengőt elraboltak. Május 3-án Gelbmann Mártonné Csokonai-utcai lakásához is elvezette társait, akik a lakást feltörték és a házből értékelhetően több ezer pengő értékű fehérneműt, ágyneműt és ruhákneműt huroltak el. A vádlottak a büntelvényeket az elsötétítés ideje alatt követték el, tehát ügyükben a rögtönítélő bíróságot kell lefolytatni. Bejelentette még a vádhatóság képviselője, hogy Weinberger Miksát a polgári bíróságnak kell kérdőre vonni, mert munkaszolgálatát csak április 28-án kezdte meg, tehát a büntelvény elkövetése idején már polgári egyénnek számított.

három hónapra, bűnpártolásért 15 napra, sikkasztásért három — a. Négy polgárit végeztem.

— Bűnösnek érzi magát?

— En nem vagyok bűnös. En nem adtam címet, hogy hol lehet rabolni, nem jártam április 14-én Fischerék házához, nem kaptam 50 pengőt. Kérem és beteg ember vagyok — mondja hadarva — fél szememre nem látok, fél szememre is igen erős szemüveg kell. *Ha a mai helyzetben én ilyen csinálnék bűnöt, a helyem! Nem követtem el semmi büntelvényt, sőt én voltam az aki figyelmeztettem Ambrust és társait, hogy vigyázzanak, mert rögtönítélő bíróság van, mert olvassák el a falragaszt! Vakuljak meg a másik szememre is, ha elkövettem valamit!*

— Az tény, hogy a rendőrség előtt beismerő vallomást tettem, de csak azért, mert féltem, hogy megvernek. Az az igaz, hogy Ambrus kert engem, de én nem vállalkoztam és elhagytam őket. *Ariatlan vagyok! Este hét után nem jártam az utcán!*

Az elnök elrendelte a két vádlott szembesítését

Az elnök elrendelte a két vádlott szembesítését. Ambrus a szemébe mondja, hogy ő pendítette meg a dolgot és ő adta Fischernek címet is és veük ment, átvette az ötven pengőt a zsákmányból. — Ha nem volt velük — mondja Ambrus — akkor honnan tudta mondani a rendőrségen, hogy hol járunk?

Paksy István ügyészségi alelnök kérte tanuként kihallgatni Barna Ferenc cipész mestert, dr. Tajár József szemorvos szakértőt. A védelem részéről dr. Takács József kérte Klein Vilmosné és Tóth Karoly Hatvan utca 48. szám alatti lakosok kihallgatását annak igazolására, hogy Weinberger tényleg nem járt este 7 után az utcán.

Tanuk kihallgatása

A bíróság elrendelte a tanuk kihallgatását.

Fischer Jenő 54 éves lökerekedő elmondta, hogy április 14-én jártak először a házához. Egygyerekes mentek be házába és 500 pengőt kaptak. *Kétszáz pengőt átadtam és amikor többet követeltek adott még 50 pengőt. Megelégedtek és elmentek, magam engedtem ki őket az utcai kapun. Azt nem néztem meg, hogy van-e valaki az utcán. Április 27-én éjszaka 12 óra tájban kopogtak ismét a lakás ajtaján. A kapun bemászó társaság már negytagú volt. Ambrus járt elől, kezében egy pisztolyt tartva és németül beszélt. At kullattak az egész házat és össze szedtek minden pénzt amit találtak.*

Elnök: Nem voltak ittasok a tettesek?

— Nem, mert olyan alapos kutatást rendeztek, annyira feljörgattak mindent, hogy részeg ember azt nem végezhette el. A börtöndbe labball tapostak a fehérneműket és ruhákat. Az én ruháimat kabátjaimat is sorba vették. Amikor a szürke ruhámat is kézbe vette Ambrus Sándor kivettem a kezéből, hogy hagyjon már nekem is valamit. Elvitték a szalonnát, a füstölt húst. Volt az edényben három kiló zsír, azt is vinni akarta, de elvettem és így maradt meg. A feleségem elpanaszolta, hogy az apja most halt meg Nagyváradon és a temetésére kell utazni és ha minden pénzt elvesznek, miből utazik Ambrus száz pengőt erre visszaadott a temetésre. Visszakaptam sok holmit, da a java oda van. Ma nem is lehet beszerezni azokat a fehérneműket és ruhákat.

— Ismerete Weinberger Miksát?

— Kétszer járt a házához, tejtört küldték, ő volt, aki ram vezette a rablokat. A rendőrségi

kihallgatáson ott voltam, amikor Ambrus Földi detektívnek elmondta, hogy Weinberger vezette őket a házhoz és mutatata meg a lakást, az ablakot is, ahol kopogom kell. Elmondotta, hogy ötven pengőt adott Weinbergernek a zsákmányból. *Jelen voltam a detektív szobában, ahol vá a munkásszázadtól előállították Weinberger. Előttem is beismerte, hogy ő vezette Ambrusokat és hogy ötven pengőt kapott.*

— Bántalmazták Weinberger?

— Nem bántotta senki én jelen voltam míg a kihallgatása volt.

Fischer JPenő esküt tett vallomására. Özvegy Adler Benjáminné elmondta, hogy lakásába késő este hatoltak be és 122 pengőt vették el, a szomszéd szobában aludt a nőrokona, akinek pénztárcájából 40 pengőt vittek el, a kislánya pénztárcájából 6 pengőt vettek el. *Másfél óráig voltak a lakásban, kerestek több pénzt de nem találtak.*

Gelbmann Mártonné arról beszélt, hogy Csokonai utcai lakásából több ezer pengő értékű fehérneműt, ruhát cipőt, szíjmát vettek el éjszaka. Egy lopást reggel fedezett fel.

A kihallgatások során kiderült, hogy Ambrus ismerte Adlernét, mert egy tűzhezvet csinált neki, és ismerte Gelbmannét is, mert abban az udvarban volt albrőlő reggében.

Juhász Albert hitközségi altiszt elmondta, hogy Ambrus kérésére adott helyett a csomagoknak, nem tudta, hogy azokat lopták, neki azt mondta, hogy vidékiek csomagjai, akik később elviszik majd.

Földi detektív vallomása

Földi Imre detektív, aki elfogta és leleplezte a társaságot elmondta vallomásában, hogy Ambrust, akit ő gyanúba vett megmutatta Fischernek, aki felismerte benne azt, aki a lakásán járt és elszedte tőle a pénzt. A szembesítés után Ambrus mindent elmondott részletesen. Weinberger Miksa is elmondta, hogy ő beszélt először a rablásról ő mondotta, hogy Fischer hoz menjenek, ő mutatta meg a lakást. Az elnök szembesítette, a mindent tagadó Weinbergert Földivel.

A detektív a szemében mondta: Búrtságosan beszélgetve mondtok el mindent, magat nem bántotta senki. *Ugye azval kezdtem, hogy edes fiam miért csináltak ilyet?*

— Igaz, hogy Földi urral nem volt semmi bajom az tény, de nem követtem el semmi büntelvényt.

Dr. Tajár szemorvos szakértő, aki megállapította, hogy Weinberger a jobb szemére nem lát a bal szemé is gyenge, de azért lát és a járásban nem korlátozva.

Barna Ferenc cipész mestert arról beszélt, hogy hallotta a Simonffy utcai vendéglő előtt, hogy Weinberger és Ambrus arról beszéltek, hogy elmennek társaikkal, de azt nem tudja, hogy melyik napon ott ez a beszélgetés.

A bíróság Földit és Barnát vallomására megeskedte.

Tóth Karoly Hatvan utca 48. szám alatti albrőlő arról beszélt, hogy Weinberger ott is volt albrőlő Klein Vilmosné lakásán és úgy tudja, hogy Weinberger három ízben is kiharadt és később tért haza. Ugyan

Levágott emberi lábfejet és lábszárát találtak egy Deák Ferenc utcai ház udvarán

Szűcs Gábor festőművész, K. Tóth utca 34. szám alatti lakos a Deák Ferenc utca 10 számú házban egyik ismerőséhez ment. Mialatt az udvaron keresztül haladt, az udvar végében barna papírcsomagot fedezett fel. *Beltergült a csomagba, melyből a legnagyobb megdöbbenésemre egy levágott emberi lábfejet, majd külön egy lábfej gurult ki. Amint a vizsgálat megállapította a lábfejjel jobblábról, a lábfej pedig bal lábról lett levágva.*

A megdöbbenő felfedezésről nyomban értesített tettek a rendőrségen, ahonnan bizottság szállt ki és megvizsgálta a leletet. A hisztorvos megállapította

ilyen vallomást tett Klein Vilmosné is elmondva azt is, hogy Weinberger reumas és szívba jos, sokat panaszkodott neki.

Ökrös Sándor dr. egyetem magántanár szakértői véleményében kifejtette, hogy — úgy Ambrus, mint Weinberger teljesen beszámítható és a büntelvény elkövetésénél szobar akaratelhatározásukkal rendelkezték. Dr. Szekely Antal elme szakértő is hasonló vélemény adott.

Vád és védőbeszél

A vádhatóság képviselője igen tartalmas beszédben tárta a bíróság elé a két vádlott büntelvények bizonyítékait. Utalt arra, hogy most amikor a bíróságnak tengerével találjuk magunkat szembe mégsem mehetünk e két embernek, — akikből a leki sivárság, kiellenség árad — a viselt dolgai felett. *Kicsapódni cselekedeteikből az emberi gonoszság és most követik el, mi kor a légi terror egyre gyakrabban látogat bennünket. Ez a bandilizmus van a légi terroris lak arcára is írva. Weinberger az elindítója a büntelvénynek, ő az aki a mai helyzetet használja igyekszik és rablásra invitál. A legnehezebb szerep a halálánál követségben járni, de ebben az esetben gondolkodás nélkül vállaltam, hogy el a két embert a rögtönítélő bíróság elé állítom. A halálkövetésének ezt a súlyos feladatát vállaltam és kérem, hogy a bíróság a törvény szigorát alkalmazza.*

Dr. Komáromi Csike Ferenc ügyvéd Ambrus védelmében hivatkozott arra, hogy Weinberger volt az elindítója a büntelvényeknek, kérte az enyhítő körülmények figyelembevételével a kegyelműző ítéletet.

Dr. Takács József Weinberger védelmében tagadta, hogy felbujtója lenne védelem és ha bűnös is, legfeljebb zsarolást lehet megállapítani és ebben az esetben nincs helye a rögtönítélő bíróságnak.

Az utolsó szó jogán Weinberger a következőket mondotta — *Nem érzem magam bűnösnek, felmentést kérek!*

Az ítélet

A bíróság este 10 órakor hozta meg az ítéletet. Ambrus Sándort bűnösnek mondták ki három rendbeli rablásban és egy rendbeli lopás büntelvényében. Weinberger Miksát egy rendbeli rablás büntelvényében, mint büntelvényesét és ezért halálra ítélték őket.

A bíróság megnyugtatóan bizonyítva látja Weinberger Miksa bűnösségét, Ambrus Sándor beismerő vallomását bizonyítékok is támogatják. Megállapítja a bíróság, hogy a rablások gondolatát Weinberger Miksa vetette fel.

Az elnök közölte, hogy a rögtönítelő bíróság ítélete ellen nincs helye jogorvoslatnak és az jogerős.

Az ítéletet és annak részletes indokolását mozdulatlanul hallgatták az elítéltek, csak a kezük remegése árulta el megrendültségüket. Az elnök megkérdezte: — *Aknak kegyelmet kérné?*

Halkan mintegy suttogva mondja Ambrus Sándor; *Igenis.* Weinberger még halkabb hangon mondja: *En is.*

Az örök megláncolták foglyukat és visszavezették őket a zárkájukba. A védők esőtörtőkor délelőtt terjesztik elő kegyelmi kérvényeiket.

Levágott emberi lábfejet és lábszárát találtak egy Deák Ferenc utcai ház udvarán

Szűcs Gábor festőművész, K. Tóth utca 34. szám alatti lakos a Deák Ferenc utca 10 számú házban egyik ismerőséhez ment. Mialatt az udvaron keresztül haladt, az udvar végében barna papírcsomagot fedezett fel. *Beltergült a csomagba, melyből a legnagyobb megdöbbenésemre egy levágott emberi lábfejet, majd külön egy lábfej gurult ki. Amint a vizsgálat megállapította a lábfejjel jobblábról, a lábfej pedig bal lábról lett levágva.*

A megdöbbenő felfedezésről nyomban értesített tettek a rendőrségen, ahonnan bizottság szállt ki és megvizsgálta a leletet. A hisztorvos megállapította sa szerint valóban emberi láb volt a csomagban, azonban egyes jelenségekről arra következtet hogy valamelyik anatómiai intézetből kerülhet ki, mert az emberi testrészen preparáció nyomai láthatók.

A vizsgálat megindult annak tisztázására, hogy valóban anatómiai intézetből elkerült preparát hulladarab került e egy papírba csomagolva a Deák F. utca egyik lakásának udvarára vagy pedig borzalmas büntelvényes tákar a lelet. Külön vizsgálat tárgyát képezi, hogy anatómiai intézetből is milyen körülmények között kerülhetett el a labdarab?

SPORT

Móré János, a DVSC „eltöltött” edzője visszakapta működési jogát

Beszámoltunk már arról, hogy a DVSC-Vasas mérkőzés ügyében hozott egyesbírói ítélet arról intézkedik, hogy a DVSC-t 200 pengőre büntelték. Móré Jánosnak edzői jogát pedig azonnali hatállyal fel függeszték. Az a vád merült fel ugyanis Móré ellen, hogy a mérkőzés játékvezetőjét, Ujvári Antalt a mérkőzés után súlyos szavakkal bántalmazta. Most arról ad hírt a fővárosi sportsajtó, aki az egész ügyet elhallgatta, hogy az Edzők Testülete ideiglenesen visszaadta Móré Jánosnak, a DVSC edzőjének működési jogát. Móré nyugodtan dolgozhat addig, ameddig az Ujvári-féle ügy véglegesen nem tisztázódik.

Ime egy intézkedés sebtében, mely visszaadja Móré Jánosnak edzői működési jogát. Hogy mennyire nem volt igazza Konyor úr-

nak akkor, amikor kimondotta Móré felett a végzést, bizonyítja az, hogy az Edzők Testülete, amely világosan és tisztán, minden részrehajlás nélkül, tárgyilagosan tárgyalja az ügyet, visszaadta Mórénak a működési jogát. Mi tudatában vagyunk annak, hogy az Ujvári-ügy, melyet közölesen a fellébbviteli bizottság fog tárgyalni, teljes egészében meg fogja a DVSC számára az igazságos döntést. És valószínűleg ebből az ügyből kifolyólag kell majd távoznia Konyor úrnak az egyesbírói székéből.

DMTE—Derecskei MOVE bajnoki labdarugó mérkőzés lesz vasárnap délután 3 órai kezdettel a Kőrösi utcai sporttelepen. A mérkőzés igen érdekes küzdelmet ígér, mert a derecskei csapat minden erővel megakarja veretleníteni a munkáscsapat veretlenítését a tavaszi szezonban. Mérkőzés előtt a Debreceni SE és a Hajdúhadházi SE küzd bajnoki pontokért, egyórai kezdettel.

A DVSC játékosai a következő osztályzatot kapták, a vasárnap mutatott játékaik alapján: Nagy Mihály 1, Serfőző 3, B. Nagy 1, Orosz 2, Nagy II, 1, Kádás 3, Szabó 2, Zilahy 3, Szilágyi 1, Szabó 2, Zilahy 3, Szilágyi 1, Anocska 2, Sidlik 3. Összesen: 22.

A Tisza vasárnapi debreceni vereségére mentesül az hozza fel, hogy 1. csatáinak nem ment a góllövés, 2. Koppánynak nem sikerült lefognia a kitűnően játszó Szilágyit, 3. kapusként Kárpáti nagyon gyengén védett s végül 4. nyolc nap alatt a harmadik nehéz mérkőzést játszotta.

Vasárnap az NB. I. mérkőzések közül délelőtt kezdik a Kocszvár—Kispest, Újpest—Ujvidék és a BSKRT—Kínizsi mérkőzéseket, míg délután három órai kezdettel a Ferencváros—Szolnok, Salgótarján—DVSC, Elektromos—Gamma, Tisza—Csepel mérkőzést kerülnék lebonyolításra. Pél háromkor a Diósgyőr—Nagyvárad mérkőzést kezdik, Daróczy, a DVSC kiváló ökl-

vívója, aki legutóbb megnyert a vidéki öklvívó bajnokságot, elindul Magyarország ezévi egyéni öklvívó bajnokságában. A debreceni öklvívó a váltósúlyban indul és ellenfele Marton (BTK), Major (BLE), Svarkó (MÁVAG) közül kerül majd ki. A bajnoki küzdelmeket vasárnap kezdik.

Lehetséges, hogy jövőre hatcsoportos lesz az NB. II., mert a mostani helyzet szerint sok mérkőzés maradt el az utazási nehézségek miatt.

Labdarugómérkőzés a bombakárosultak javára. Bombakárosultak javára érdekes labdarugó mérkőzés lesz ma délután a DEAC egyetem sporttelepen. A debreceni repülőter csapata játszik egy német katonacsapat ellen barátságos mérkőzést. A mérkőzés délután négy órakor kezdődik s annak bevételeit a bombakárosultak megsegítésére fordítják.

Nősek—Nőtlenek 1:2. Érdekes mérkőzést játszottak ezerről a közönség előtt a DVSC nő és nőtlén labdarugói. A mérkőzést s

a győztesnek járó egy hordó sört a nőtlenek nyerték. A nőtlenek csapata: Nagy M. Szabó II, Serfőző, Tisza, Nagy II, Kádás, Komlóssy, Dobes, B. Nagy, Szilágyi, Anocska. — Nősek: Keskeny, Szűcs I. Herceg, Orosz, Zilahy, Rácz, Szabó, Palotás — Móré. Osztroveczky Sidlik Változatos játékkal indul a mérkőzés, s Sidlik szerzi meg a vezetést majd Móré ragaszt nagy gólt a hálóba, tehát féldobban a nők vezetnek 2:0-ra. Kiderül azonban, hogy a nőtlenek „állóképesebbek” és a második féldobban Tisza Dobes, Szilágyi és Komlóssy révén négy góllal válaszalnak. Farkas Iván játékvezető kitűnően vezette a mérkőzést. Zagonyi és Szabó III. úgy a játékvezetésben, mint a sörivásban kifogástalanul működtek közre. A sörivásnál a nők mindjárt visszavágtak, fölényesen verték a nőtleneket, sőt éneklésben is győztek. Rossz nyelvek szerint azért adták olyan jól ki a hangot mert otthon ugys ritkán jutnak szóhoz.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZO

JANOSY magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel Virág utca 21. telefon: 23-78. 44-857 5 9

GALOCSY a legújabb magannyomozó megfigyelési nyomozási díszkötet, és predmnyesek, Zolta utca 5. sz. telefon: 26-72, 64-77 t. 4

KOSZTOLÁNCZI magannyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz. Lorántffy utca 19. nyomoz. telefon: 54-479 6 1.

ALKALMAZÁSI NYER FERFI VEGYES

TAKARITÓ fiút és nőt jelentkezés után azonnali felvételnél. Gyermekutca. 2-954

FONCTERE Biztosító alkalmazás egyetemi hallgatókat, középiskolákat és intelligens hölgyeket és úrakat fix fizetésre és jutalom alapján. Szakszerűen állapít meg a biztosítási pályára, vagy nagy jóvá, let. sz. sz. sz. munkával megalkalmazhatják. Jelentkezni: Piac-utca 58. sz. slatti irodában 12-én, pénteken. 2-19

IPARI FERFI (33)

FDRAZSZEGET azonnali felvétel. Varga u. 30. 33-1979

FERFI fodrászsegéd felvételt azonnali. Ötv. Kise János, Csapó-utca 17. Színház-átjáró. 53-31

IPÉRSZEGET vegyes munkára felvétel, parafamunkára betanítom. Orosz, 33-476

OMUNKÁS fodrászsegéd teljes óráttal, magas fizetéssel felvétel. Simon Sándor fodrász, Hajdúdorog. 33-947

ASZTALOSSEGET, jó munkát, állandó munkára, fogamnyelést állást keres, orakonyviseket vállal. — Cim kiadóban. 1-1948

NEGY középiskolát végzett kereskedőben tartás. Hatálenber június 1-re állást keres, vidékre is elmene. Megkeresést hét-estig. „Megbízható vidéki” jellegre. 1-22

TANULO FIU (64)

NYOMDASZTANULÓT négy középiskolával keres Bocsay nyomda, Isptály-ter 11. 64-57

KIFUTO FIU (49)

KENTÉRKIHORDÓ és egy kifutó felvételt. Bethlen u. 76. 49-472

GAZDASÁGI ALLÁS FERFI (26)

HIZLALÓ Kondást felvétel. Hetvezér-utca 13. sz. 26-479

ALKALMAZÁSI NYER NO VEGYES (4)

KISFIAM és kislányom mellé keresek gyermeknevelő nélyt a délelőtti órára, ki a házimunkát elvégzésében is segít. Ajánlatokat „8-2-ig” jellegre kiadóba. 4-921

ÜZLETI AJANLAI 67

SZORMEBUNDAKAT alkalmos javított, festek, eladók, veszek Kóváry ezüstmester, püspöki palota.

CSASZKERE ruhákat készítő bizalommal Tegdes utca 5. egyenruha szabómester, püspöki palota. 67-324 5. 28

GYONYORÉ hivatalos készítő kábitok kosztumok, órák, „Hidre” órátszalon, kábitói utca. 67-52 5 26

NE DOBJA KI — éruzt drága nyakkendőkért, mert a meglevő régi nyakkendőkért szívesen javítom, fordítom, olcsón. Nyakkendőüzem, Dózsá-utca 13. (Csepel-utca folytatása). 67-614 6. 6

TOLLAT minősít értékesítő, kintia te a Hangyáscsapat, ahol a legmagasabb napi árat fizetem. Tulltermeik elonyben. „Hangyáscsapat” üzeme, József kir. herceg-u. 716 (Címre ügyvez). 67-1951

VÖRÖS szalag kerit utakra kapható a Debreceni Műgyógyár Kishgyógyászati telegyárában. 67-703 VV

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, locsik, székerek, alkateszek, állományraktárok. Am it, begerél, vásárol vitez Nagy János, Hatvan-utca 41. sz. telefon: 26-19, 1.4-27 6. 5.

EKSZER, ARANY, EZUSI (19)

ARANYAT aranyért, ósokra aranytárgyait modernre becsereim, szicszesen. Sas u. 2. sz., telefon: 26-60. 19-28 6. 2.

ARANYAT, ezüstmetut, ékszerket napi áron veszek lakás sánuorné, Piac-utca 56 sz. 19-1222 5. 20

KÉP karikagyűri eladó privátul. Megtekinthető Kise fodrász, Széchenyi 2. 19-39

ÉPÍTKEZESI ANYAGOK (20)

BONTÁSBÓI kikerül. téglát, kerítésrúgót (lecsúszonyt) keresek, egyváltelre. Cím: el lap kiadóhivatalnak pénztárhoz. kerem leadni. 20-1989 v. m

ELADÓ: építkezési anyagok óvóhely telepítéséhez is felhasználható anyagok, esetleg rugófért, vagy székerek, szereszmok és egy Richter Precision körzőkészlet. Andaházi-u. 6. 20-1910

AUTO, MOTOR, KERÉKPÁR, GEP (7)

IRÓGÉP eladó, Berceseni-u. 10. 7-1619 5. 14

OLDALKOSIS motorkeret pár elsőrangú állapotban prima gumikkal eladó. Erdéklodni lehet 12-07 telefonszámom. 7-1778

EGY új frógép eladó. Cim a kiadóban. 7-984

ESKA kerékpár szenperit gumival eladó, Maróthy 32. 7-45

220 VOLTOS, fél lércs motor, sürgősen eladó, Samsoni ut 60. 7-2

PENZ (57)

EZER pengő kölcsönt keresek városi bankban, 200-at adok kamattal. Címreket keres a kiadóba. „Birtos fedezet” jellegre. 57-30

FENYKÉPEZŐGÉP 22

FENYKÉPEZŐGÉP Voigtlander, Brillant, tukorreflex, Skopar 3.5 eladó 12-2 és 6 óra után. Zámok, Garrai-u. 24. 22-475

GYERMEKKOCSI (27)

JÓKARBAN levő gyermek sportkocsi eladó, Nyil-u. 18. 27-55

EGY mely stappelt fehér gyermekkocsi eladó Hatvan 59. 27-50

EGY mely gyermekkocsi eladó Herceköves, Csokonai 54. 27-47

EGY jóraban levő sportkocsi eladó, Csokonai 25. 27-27

EGY jóraban levő mely koci eladó, József kir. hg. utca 14. 27-1997

VEGYES (68)

ELAD egy 3+1 Orion szuper rádió, egy rádiogramofon. Borz 13. 58-478

3-400 SÜLDŐ számára lez. zok és tarló feljártaró kiadó a nagyalmozói gazdaságban. Értekezni dr. Lángnál, Kossuth. 35. délután 3-4 között. 25-995

EGY nagyon varrodát átvennék alkalmazottat. Ipar van. Cim a kiadóban. 68-497

ROLEICORD fényképező gépet veszek. Kontsek Kornél, pénztárnál. 22-3

HASZNÁLT rádió, nagyon olcsón megbízható eladó. Árpád-ter 31. 58-6

TÜZHELY KÁLYHA (46)

NIKKEL asztaltűzhely jó állapotban eladó, Maróthy 32. 46-44

OKTATÁS (56)

RADIROKANT joghallgató német, orosz, rajz tudással delelőtti vagy delutáni el foglalkoztat keres. Feltételek ajánlatokat a kiadóba kérek „Kedző irodai” jellegre. 56-471

BÜTOR (9)

SAJÁTKÉSZÍTMENYU kész házőszoók, konyhaberendezések állandóan raktáron Kálásnál, Vár-utca 2. sz. udvarban, Wiener bérház. 9-263 6. 12

HALOSZOBAKAT legolcsóbban, bizalommal csak eladó. Lócsi bútorüzletéből vásárolhat Eötvös-utca 66. 9-1204 6. 1

NINSEN fényes kirakott, bútor, tehát olcsón adunk. Brill bútorüzlet, Piac-u. 71. Udvarban. 9-1795 8. 1.

ÖSSZEHAJTOS vasgép eladó. Mikszath-u. 10. 9-56 VV.

REMEK két díszeskrény olcsón eladó Szabó asztalonál, Arany János-u. 28. 9-494

BÜTOROZOTT SZOBA (10)

BÜTOROZOTT utcai kis szoba garzon úriembernek kiadó. Magose György-ter 28. 10-42

BÜTOROZOTT utcai külön bejárattú szoba garzon tisztviselőnek kiadó. Vörösmarty 16. 10-43

KERÉSEK 15-ére különbejárattú bútorozott szobát agyanneművel. Cim: Arany János 1. Cipésznyúl. 10-47

BÜTOROZOTT szoba két férfinak kocsiztat kiadó. — Széchenyi 40. Ercsék. 10-470

MAGANOS nót agy és agyanneművel alberletbe veszek. Csallag-utca 26. 10-994

KÖZPONTBAN folyóvízes központi fűtéses bútorozott szoba kiadó. „Szoldi” jellegre a kiadóba. 10-494

TISZTVISELŐNŐ bútorozott szobát keres. Cim a kiadóban. 10-498

KÉT személy részére keresek egyágyas tiszta kis szobát konyhabasználattal. Cim: Árpád-ter 38. I. em. Radovics. 10-116

LAKÁSCSERE (53)

KÉT szoba, hallos lakásomat elcserelem gettóban kétszobás lakással. Bika bérház 1/2 em. 4. sz. 53-40

SZOBA, konyha, epajzos lakásomat elcserelem gettoba és szobáért, vagy pinéért, csapó st. Kereztépiúter. 53-29

HÁZTULAJDONOS elcserelem kétszobás, fűrdőszobás lakásait termő gyümölcsösrel, vasúrtól 10 percrenyire gettóban levő lakással. Cim kiadóban. 53-64

VIRÁGOS csendes udvarban tiszta szoba, konyhás olcsó bérli lakást gettó területre és egy szobáért cserélek. Cim a kiadóban. 53-52

HÁROMSZOBÁS komfortos lakásomat elcserelem szidó területre tartozóval. Péterfalva 29. 53-49

HÁROMSZOBÁS, csezkomfortos lakásomat elcserelem kétszobás és konyhával. Kémény, püspöki palota III. 20. 9. 53-473

ELCSERELNÉM Piac-utcan régi bérli kétszobás, csezkomfortos, tiszta, azonnali beköltözhető lakásomat gettóban levő két, esetleg egy szobás komfortos lakással. Piac-u. 49. II. em. Kalapáczalon. 53-28

MIKLÓS-UTCA 26. számú házat elcserelem a gettóban és házárt. 53-486

ELCSERELNÉM gettoba levő egy szoba, konyhás utcai lakásomat hasonlóval. Széchenyi 43. 53-28

ELCSERELNÉM kétszobás epajzos lakásomat. Hatvan, Széchenyi körzetben. Mikló utca 48. 53-488

ELCSERELNÉM privát udvarban kétszobás, fűrdőszobás lakásomat. Hatvan, Széchenyi körzetben. Kút utca 4. szám. 53-490

ELCSERELNÉM szoba, konyhás lakásomat. Hatvan, Széchenyi körzetben. Teleki utca 52. 53-489

ELCSERELNÉM Gettóban levő 3 szobás, utcai lakásomat, központban; hasonlóval, Széchenyi utca 43. 53-26

KÉTSZOBA első és fűrdőszobás lakásomat elcserelem szidőnegyedben hasonlóval, Vendég utca 77. 53-4

SÜRGŐSEN egy szoba, konyha, spajzos lakásomat elcserelem két szoba konyhás lakással, esetleg bútorral együtt átvételre. Cím: Polcsa fodrászüzletbe kérem, Deák Ferenc-utca 14. 53-1947

GETTÓBAN levő 1+2 szobás lakásomat elcserelem Rákezi utca 3 alatt kétszobás lakásomat. Kéllőzést fizetem. 53-491

GETTÓBAN szoba, konyhás, adok két szoba, nagy konyha, deszkamarat. Hatvan-utca 71. H. anok-utca 37. nagy udvarraült gettóban kis szobáért cserélek. 53-492

INGOSÁG ELADÁS VEGETES (36)

TASKA, vasutasoknak való meg békebeli borból, alighasznált, eladó. Hatvan-u. 24. Elő lakás. 56-58

EBEDLŐCSILLAR és haloszobába ágy fölé való világítólámpa eladó, Mikszath-utca 10. 56-983

CVGEZETT vászalfal, előszobába is alkalmas, eladó. Sathány-u. 10. Fodrászszalon. 56-468

EGY pultméreg eladó, Hatvan-u. 39. Limer. 56-51

EGY rokka és egy fehér cipő eladó, Dégentér 3. 56-464

CSEPLESRE jó szakképzett gépészt keresek. Müller Antal, Hajdúhadházi. 26-979

ALIGHASZNÁLT 15 éves fém korura sürgősen eladó. Árpád-ter 31. 56-6

GAZDASÁGI TERMEGY (25)

FUGEAT vegren udvarba, kertbe, nagy dízsa és értékes gyümölcsöt is terem. Hatvan-u. 24. 26-767 VV.

ELADÓ 65 drb szőlő porbajás Árpád-ter 24. ezám alatt. 26-482

RURGONYA, vetnivaló, kertészek való és répa eladó, Miklós 36. 26-463

ELADÓ FÖLD (15)

KÉT hold öndödi ezantó, mely a legújabb rendelt szerint is értékesíthető, eladó. Cim a kiadóban. 15-16

INGATLANFORGALMI IRODA (40)

ELADÓ a Belyárcsban beköltözhető fűrdőszobás úriház. Megbízható Sann János Deák Ferenc utca 7. 40-496

ELADÓ ALLATOR 14

ORIAS belga nyulak és ketreceladó. Felsőgyházi Tamás 12. 14-35

ELADÓ két darab bizonyos való sertés. Posti-utca 67. 14-34

KÉT fajkoca, 16 válogott malac eladó. Dembinszky 11. Árpád-ternél. 14-32

KÉT hathónapos eselyempiesi eladó. Tóth Árpád-u. 80. szám. 14-35

KUTYA, Dobermann, farkas, komondort keresek. — Borka, Piac 58. sz. 14-46

KÉT hasas koca eladó Kiszepesen. Vasút-dűlőben 543. számú tanúán. 14-948

HASAS kockák, mangalica jutyonosan eladók. Megtekinthetők Görbe 1 alatt. 14-1968

Szerkesztő: Palfi József. Kiadást felelős: Ifj. Szigethy Gyula. Tözerkesztő: 1. igazgató: Kiadja és nyomja: Tiszantolki Könyv- és Laptkiadó Rt. Műszaki vezető: Szigethy Karoly.